

Tiden er meget gunstig for Reguleringsarbejder.

Ved Kirkegaardsreguleringer kommer man altid til at berøre en hel Del Gravsteder, og dette kan undertiden volde Bekymringer hos den enkelte Gravstedsbruger, der nødigt ser foretaget Ændringer ved Gravstedet, saa længe dette ikke er strengt nødvendigt. Men nu ligger Forholdene saadan, at Hundretusinder af Gravstedsbrugere er *nødt* til at gøre *betydelige* Forandringer, nemlig fordi tre Fimbulsvintre, af hvilke den sidste bragte mere end 150 Aars laveste Kuldegrader, har dræbt utallige Stedsegrønne, som vi troede var haardføre nok til vort Klima, og har sendt tusindvis af Roser i Døden. Buksbumhække og Buksbumkanter er svedet af al for stærk Foraarssol i Forbindelse med samtidig Nattefrost, saa de ser ud, som om de var hvidglødende; selv Vedbend er død. Skaderne er kolossale og ganske umaalelige, — de er katastrofale for Kirkegaardenes Udseende, — de har ødelagt de enkelte Gravstedsbilleder, — og Planteskolerne kan overhovedet ikke skaffe Planter til Erstatning for det, der er gaaet ud. Under saadanne Forhold vil Gravstedsbrugerne være lette at faa i Tale, naar Spørgsmaalet om Reguleringer melder sig. De skal alligevel have ændret Beplantning og maaske Anlægsform paa deres Gravsted, — derfor bør man nu søge at faa reguleret, hvad der bør reguleres.

Men foruden de udgaaede og uerstattelige Planter melder sig ogsaa Spørgsmaalet om Gravgitrene. De er neppe velsete nogetsteds, og de svarer ikke ret mange Steder til Kravet om, at Kirkegaarden skal være De Dødes Have.

Samtidigt med, at man kan fortælle Gravstedsbrugerne dette, kan man ogsaa erindre dem om Metalindsamlingen, der giver god Pris paa gammelt Jern. Et Beløb af 50—100—150 Kr. er mange Steder betalt for et enkelt gammelt Gravstedsgitter, — og for

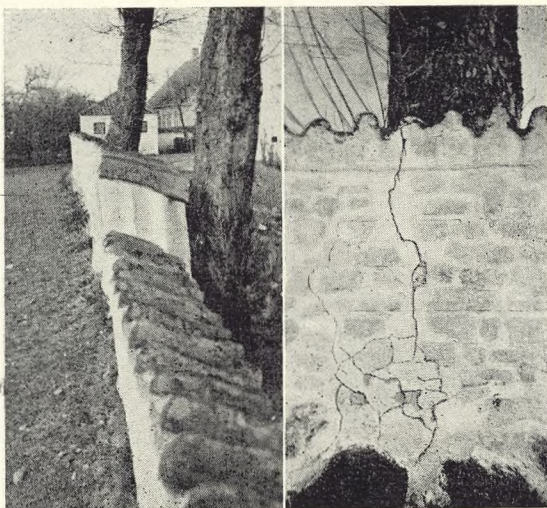

Fig. 133=34.
To Partier, der i sig selv er modne til Regulering.
Foto: J. Th.

Fig. 135=36.
To Partier med sjuskede og ødelagte Buksbumhække; i høj Grad modne til Regulering.
Foto: J. Th. 1942.

dette Beløb kan der i Stedet faas en meget smuk Thujahæk, — saa ogsaa dette Forhold begunstiger Arbejdet med Reguleringsarbejder. Det bør dog være Kirkegaardsle-

Fig. 137-38.
Træer med ødelæg-
gende Virkning paa
Kirkegaardsmur.

delsens Sag at bevare i hvert Fald enkelte Typer paa de smukkeste og mest stilfulde Gravtetre, navnlig saadanne, der sammen med en Gravsten (f. Eks. fra Tiden kort efter 1800) danner et harmonisk Billede, typisk for Datiden.

Endelig er der Brændselsknapheden. Ogsaa Kirkegaardene bør her yde deres Indsats, og hvor der er gamle Træer, der skygger væsentligt, eller som ved deres Rod-

system generer mange Grave inde paa Kirkegaarden, bør man overveje, om man ikke burde fælde dem netop nu. Maaske vilde man under normale Forhold sige, at deres Skønhedsværdi var saa stor, at man ikke kunde undvære dem, — men nu er det en nationaløkonomisk Sag ogsaa at tage deres Brændselsværdi i Betragtning, — og vejer denne væsentligt til, bør man utvivlsomt lade det gamle Træ fælde. Samme Forhold gør sig gældende, hvor de gamle Træer ødelægger Kirkegaardsmuren, — men lad det dog være en gylden Regel, at man ikke først og fremmest tager de Træer, der danner en Ramme omkring Kirkegaarden og lukker denne inde paa en god og smuk Maade, — uden at man her skaber ny Beplantning, eventuelt ved at indtage et Stykke udenfor Muren til ny Beplantning og derved baade skaber nyt Læ og en ny rumsafsluttende Virkning.

Der maa nu paa alle Kirkegaarde gøres noget for at fjerne Sporene af Fimbulsvintrene, — og naar der saa til disse Reguleringsarbejder kan faas Statstilskud, og naar saa desuden Kirkeskatten de fleste Steder har givet et betydeligt Overskud, — hvorfor saa betænke sig?

Gid da disse ulykkelige Aar med fysisk og psykisk Kulde maa blive de Aar, hvorom man senere kan sige, at de bragte Kirkegaardskulturen et betydeligt Skridt videre, idet en Mængde Kirkegaarde blev reguleret og blev bragt à jour med Tidens Fordringer.

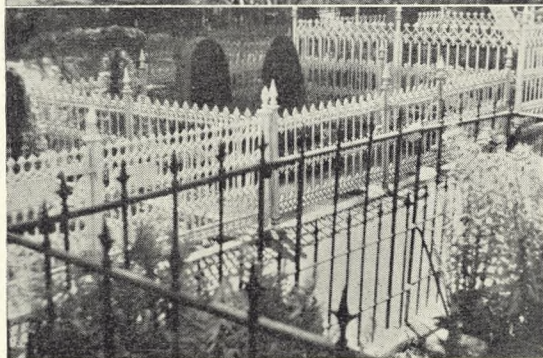
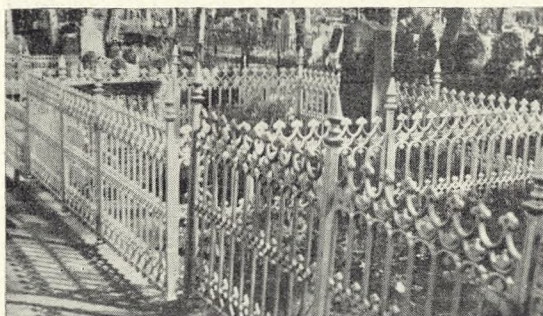

Fig. 139-40.
Overflod af Gravelændere. Noget for Metalindsamlingen!
Foto: J. Th. 1942.

Fig. 141 tilhøjre.
Det er bedre at putte dette Gelænder i Kakkellovnen.

